

Έκθεση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων για το νομοσχέδιο «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) (Αρ. 2) Νόμος του 2023»

Παρόντες:

Αντρέας Καυκαλιάς, πρόεδρος	Πανίκος Λεωνίδου
Χρίστος Χριστόφιας	Σωτήρης Ιωάννου
Γιώργος Κουκουμάς	Ανδρέας Αποστόλου
Δημήτρης Δημητρίου	Μαρίνος Μουσιούπτας
Ονούφριος Κουλλά	

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων μελέτησε το πιο πάνω νομοσχέδιο σε τρεις συνεδρίες της, που πραγματοποιήθηκαν στις 14 και 28 Μαρτίου και στις 4 Απριλίου 2023. Στο πλαίσιο της εξέτασης του εν λόγω νομοσχεδίου κλήθηκαν και παρευρέθηκαν ενώπιον της επιτροπής η διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εκπρόσωποι της Νομικής Υπηρεσίας της Δημοκρατίας, των συνδικαλιστικών οργανώσεων ΠΕΟ, ΔΕΟΚ, ΠΑΣΥΔΥ, της Παγκύπριας Ομοσπονδίας Ανεξαρτήτων Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ΠΟΑΣΟ) και της Παγκύπριας Συντεχνίας «Ισότητα», καθώς και των εργοδοτικών οργανώσεων ΟΕΒ, ΚΕΒΕ και της ΠΟΒΕΚ.

Σημειώνεται ότι στο στάδιο της εξέτασης του νομοσχεδίου παρευρέθηκαν επίσης τα μέλη της επιτροπής κ. Φωτεινή Τσιρίδου και Χρίστος Σενέκης.

Σκοπός του νομοσχεδίου είναι η τροποποίηση του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου, ώστε να επέλθει αύξηση κατά ποσοστό 0,8% στις συντάξεις του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, με αναδρομική ισχύ από τις 2 Ιανουαρίου 2023, ποσοστό που αντιστοιχεί στη διαφορά της τιμαριθμικής αύξησης που χορηγήθηκε στις συντάξεις την 1^η Ιουλίου 2022 σε σχέση με την αύξηση που χορηγείται στις συντάξεις από την 1^η Ιανουαρίου 2023.

Περαιτέρω, με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου προτείνεται η αφαίρεση του πιο πάνω ποσοστού ύψους 0,8% από την επόμενη αύξηση των συντάξεων, καθώς και η εισαγωγή επιφύλαξης σύμφωνα με την οποία το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του δείκτη τιμών καταναλωτή (τιμάρριθμος) που χορηγείται κάθε 1^η Ιουλίου δε δύναται να υπερβαίνει το ποσοστό αύξησης του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών (μισθοί) την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους, ώστε σε καμιά περίπτωση μελλοντικά να μη χορηγείται τιμαριθμική αύξηση στις συντάξεις μεγαλύτερη από την αύξηση των μισθών, έστω και αν ο τιμάρριθμος αυξάνεται περισσότερο από τους μισθούς.

Σημειώνεται ότι η επιτροπή, για λόγους που προκύπτουν από τη σημασία και τους σκοπούς των προτεινόμενων νομοθετικών ρυθμίσεων, έκρινε σκόπιμη την κατά προτεραιότητα συζήτηση του νομοσχεδίου σύμφωνα με τις πρόνοιες του Κανονισμού 40Α του Κανονισμού της Βουλής. Ειδικότερα, για τη συζήτηση του νομοσχεδίου ακολουθήθηκε η προβλεπόμενη διαδικασία συζήτησης όσον αφορά τα προνοούμενα στον Κανονισμό της Βουλής στάδια συζήτησης, αλλά για σκοπούς επίσπευσης της όλης διαδικασίας τα εν λόγω στάδια έχουν συμπυκνωθεί.

Σύμφωνα με τα στοιχεία που κατατέθηκαν από το Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τα οποία συνοδεύουν το νομοσχέδιο, σημειώνονται μεταξύ άλλων τα ακόλουθα:

1. Με βάση τις διατάξεις του άρθρου 77 του περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων Νόμου:
 - α. το ύψος των βασικών συντάξεων που καταβάλλονται από το Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων αναπροσαρμόζεται από την 1^η Ιανουαρίου κάθε έτους, κατά το ποσοστό αύξησης του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών των τελευταίων δύο ετών και το ύψος των συμπληρωματικών συντάξεων κατά το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του δείκτη τιμών καταναλωτή κατά το δεύτερο εξάμηνο κάθε έτους, σε σύγκριση με το

- αντίστοιχο ποσοστό του δεύτερου εξαμήνου του προηγούμενου έτους,
- β. η αύξηση των συμπληρωματικών συντάξεων δεν μπορεί να υπερβαίνει την αύξηση των βασικών συντάξεων,
 - γ. οι βασικές και συμπληρωματικές συντάξεις αναπροσαρμόζονται την 1^η Ιουλίου κάθε έτους κατά το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του δείκτη τιμών καταναλωτή κατά το αμέσως προηγούμενο εξάμηνο, σε σύγκριση με το αντίστοιχο ποσοστό του τελευταίου εξαμήνου του προηγούμενου έτους, και
 - δ. το ποσοστό αύξησης του Ιουλίου συμψηφίζεται με το ποσοστό αύξησης του επόμενου Ιανουαρίου.
2. Στο πλαίσιο εφαρμογής των πιο πάνω διατάξεων, την 1^η Ιουλίου 2022 χορηγήθηκε αύξηση σε ποσοστό 4,2% στις συντάξεις, ενώ την 1^η Ιανουαρίου του 2023 η αύξηση των μισθών υπολογίστηκε σε ποσοστό στο 3,37%, δηλαδή προκύπτει διαφορά 0,8%, η οποία έχει ως αποτέλεσμα οι υφιστάμενοι συνταξιούχοι να λαμβάνουν υψηλότερες συντάξεις από τους συνταξιούχους που θα προκύψουν κατά το 2023.
3. Ο αναλογιστής του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων έχει υπολογίσει ότι από την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων θα προκύψει δαπάνη €6,9 εκατομ. για το 2023 και το προαναφερόμενο ποσοστό θα αφαιρεθεί από την επόμενη αύξηση των συντάξεων, η οποία αναμένεται τον Ιούλιο του 2023, ώστε να μην προκύψει πρόσθετο κόστος στο Ταμείο Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Στο πλαίσιο της συζήτησης επί της αρχής του νομοσχεδίου, η διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων ανέφερε ότι οι προτεινόμενες ρυθμίσεις κρίνονται αναγκαίες, ώστε να διορθωθεί η στρέβλωση που παρατηρήθηκε από την εφαρμογή της προβλεπόμενης στις διατάξεις του βασικού νόμου μεθοδολογίας υπολογισμού των αυξήσεων στις συντάξεις, καθότι για πρώτη φορά από την εφαρμογή της εν λόγω μεθοδολογίας η αύξηση του δείκτη τιμών καταναλωτή τον Ιούλιο του 2022 ήταν

μεγαλύτερη από την αύξηση του ποσού των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών τον Ιανουάριο του 2023. Συναφώς, η ίδια ανέφερε ότι η εν λόγω στρέβλωση έχει ως αποτέλεσμα οι συντάξεις με ουσιώδη χρόνο από την 2^α Ιανουαρίου 2023 να είναι χαμηλότερες κατά ποσοστό 0,8% από τις συντάξεις με ουσιώδη χρόνο πριν από την προαναφερόμενη ημερομηνία και να δημιουργείται διάκριση μεταξύ των δύο αυτών κατηγοριών συνταξιούχων, η οποία καθίσταται πιο έκδηλη στις περιπτώσεις της κατώτατης σύνταξης και της κοινωνικής σύνταξης. Περαιτέρω, η ίδια υποστήριξε ότι με την προτεινόμενη αφαίρεση του πιο πάνω ποσοστού του 0,8% από την επόμενη αύξηση των συντάξεων, καθώς και με την εισαγωγή πρόνοιας σύμφωνα με την οποία το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του δείκτη τιμών καταναλωτή που χορηγείται κάθε 1^η Ιουλίου δε δύναται να υπερβαίνει το ποσοστό αύξησης των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους επιτυγχάνεται εξισορρόπηση της μονάδας πληρωμής με τη μονάδα εισπραξης των συνταξιούχων για σκοπούς βιωσιμότητας του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και αποφεύγεται το ενδεχόμενο μελλοντικών στρεβλώσεων.

Ο εκπρόσωπος της ΠΕΟ, αφού εξέφρασε τη δυσαρέσκειά του για το γεγονός ότι στο στάδιο της ετοιμασίας του νομοσχεδίου δε διεξήχθη η ενδεδειγμένη διαβούλευση ενώπιον του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, εξέφρασε τις επιφυλάξεις του αναφορικά με την προτεινόμενη ρύθμιση, η οποία προβλέπει ότι το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του δείκτη τιμών καταναλωτή που χορηγείται κάθε 1^η Ιουλίου δε δύναται να υπερβαίνει το ποσοστό αύξησης των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους. Ωστόσο, ο ίδιος υποστήριξε ότι το υπό εξέταση νομοσχέδιο πρέπει να προωθηθεί στην ολομέλεια της Βουλής για ψήφιση το συντομότερο δυνατόν, αφού όμως αφαιρεθεί από το κείμενο αυτού η προαναφερθείσα ρύθμιση, και τόνισε ότι το θέμα της μεθοδολογίας υπολογισμού των αυξήσεων στις συντάξεις επιβάλλεται να τεθεί ενώπιον των μελών του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων για

εξέταση, προτού προωθηθεί οποιαδήποτε ρύθμισή του.

Ο εκπρόσωπος της ΣΕΚ, κατά το πρώτο στάδιο της συζήτησης, συμφώνησε με τους σκοπούς και επιδιώξεις του νομοσχεδίου και περαιτέρω υποστήριξε ότι τα ζητήματα που αφορούν τη λειτουργία του Ταμείου Κοινωνικών Ασφαλίσεων πρέπει να τεθούν ενώπιον των μελών του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων στο πλαίσιο της ευρύτερης διαβούλευσης, που βρίσκεται σε εξέλιξη, για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ συμφώνησαν με τις πρόνοιες του νομοσχεδίου.

Σχολιάζοντας τους πιο πάνω προβληματισμούς και θέσεις των εμπλεκόμενων φορέων, η διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων υποστήριξε όπως το υπό εξέταση νομοσχέδιο, ως αυτό έχει κατατεθεί, προωθηθεί το ταχύτερο στην ολομέλεια της Βουλής προς ψήφιση, ώστε να αρθεί η διάκριση μεταξύ των συνταξιούχων που κατέστησαν δικαιούχοι με ουσιώδη χρόνο από την 2^α Ιανουαρίου 2023 και των συνταξιούχων που κατέστησαν δικαιούχοι πριν από την προαναφερόμενη ημερομηνία και να καταστεί δυνατή η ομαλή πληρωμή των συντάξεων και ακολούθως να τεθεί η μεθοδολογία υπολογισμού των αυξήσεων στις συντάξεις ενώπιον των μελών του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, στο πλαίσιο της ευρύτερης διαβούλευσης που διεξάγεται για τη μεταρρύθμιση του συνταξιοδοτικού συστήματος.

Η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω και δεδομένης της ιδιαίτερα τεχνικής φύσης των προτεινόμενων ρυθμίσεων, ζήτησε από τη διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων να διαβουλευθεί με όλους τους εμπλεκόμενους φορείς-μέλη του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων και να επανεξετάσει τις πρόνοιες του νομοσχεδίου στη βάση των απόψεων που διατυπώθηκαν και ακολούθως να επανέλθει για ολοκλήρωση της συζήτησης.

Σε μεταγενέστερο στάδιο, στο πλαίσιο της συνέχισης της συζήτησης του νομοσχεδίου, η διευθύντρια των Υπηρεσιών Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού ενημέρωσε την επιτροπή ότι προχώρησε σε εκ νέου διαβούλευση με τους εμπλεκόμενους φορείς-μέλη του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, δήλωσε ότι το υπουργείο εμμένει στην αρχική του θέση για προώθηση του κειμένου του νομοσχεδίου, ως αυτό έχει κατατεθεί, στην ολομέλεια της Βουλής το ταχύτερο, για τους λόγους που εκφράστηκαν στο αρχικό στάδιο της συζήτησης, ενώ παραμένουν οι επιφυλάξεις που είχαν εκφραστεί από μέλη του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων ενώπιον της επιτροπής. Περαιτέρω, η ίδια εξέφρασε την ετοιμότητα της εκτελεστικής εξουσίας, μετά την ψήφιση του νομοσχεδίου, να ξεκινήσει αμέσως νέο δημόσιο διάλογο με τα μέλη του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων, για να εξεταστεί το ενδεχόμενο αναθεώρησης της μεθοδολογίας υπολογισμού των αυξήσεων στις συντάξεις, με σκοπό την απλοποίηση και τη βελτίωσή της.

Ο εκπρόσωπος της ΠΕΟ ενέμεινε στις θέσεις της συνδικαλιστικής του οργάνωσης όπως αυτές τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής κατά το πρώτο στάδιο της συζήτησης για προώθηση του νομοσχεδίου στην ολομέλεια της Βουλής το ταχύτερο, αφού αφαιρεθεί από το κείμενο αυτού η προαναφερθείσα ρύθμιση, η οποία προβλέπει ότι σε κάθε περίπτωση δε θα χορηγείται τιμαριθμική αύξηση στις συντάξεις μεγαλύτερη από την αύξηση των μισθών, καθώς, σύμφωνα με τον ίδιο, αυτό θα προκαλέσει μείωση της αγοραστικής δύναμης των συντάξεων και θα συνιστά δυσμενή μεταχείριση των συνταξιούχων. Περαιτέρω, ο ίδιος επανέλαβε ότι η μεθοδολογία υπολογισμού των συντάξεων πρέπει να τεθεί εκ νέου προς εξαντλητικό διάλογο ενώπιον των μελών του Συμβουλίου Κοινωνικών Ασφαλίσεων.

Οι εκπρόσωποι της ΣΕΚ, της ΔΕΟΚ, της ΠΑΣΥΔΥ και της ΠΟΑΣΟ υιοθέτησαν τις πιο πάνω θέσεις του εκπροσώπου της ΠΕΟ.

Οι εκπρόσωποι της ΟΕΒ και του ΚΕΒΕ ενέμειναν στις αρχικές τους θέσεις όπως αυτές τέθηκαν ενώπιον της επιτροπής κατά το πρώτο στάδιο της συζήτησης του νομοσχεδίου.

Η επιτροπή, λαμβάνοντας υπόψη τα πιο πάνω, αποφάσισε ομόφωνα να τροποποιήσει το κείμενο του νομοσχεδίου, ώστε να αφαιρεθεί η πρόνοια η οποία προβλέπει ότι το ποσοστό αύξησης του μέσου όρου του δείκτη τιμών καταναλωτή που χορηγείται κάθε 1^η Ιουλίου δε δύναται να υπερβαίνει το ποσοστό αύξησης των βασικών ασφαλιστέων αποδοχών την 1^η Ιανουαρίου του επόμενου έτους.

Η Κοινοβουλευτική Επιτροπή Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, αφού έλαβε υπόψη όλα όσα τέθηκαν ενώπιόν της και αφού προέβη στις απαραίτητες νομοτεχνικές βελτιώσεις, επιφυλάχθηκε να τοποθετηθεί επί των προνοιών του νομοσχεδίου, όπως αυτό έχει διαμορφωθεί σύμφωνα με τα πιο πάνω, κατά τη συζήτησή του ενώπιον της ολομέλειας του σώματος.

Σημειώνεται ότι, σε περίπτωση ψήφισης του νομοσχεδίου σε νόμο, θα τροποποιηθεί ο τίτλος του, ώστε να αναφέρεται ως «Ο περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων (Τροποποιητικός) Νόμος του 2023».

4 Απριλίου 2023

Αρ. Φακ.: 23.01.064.026-2023

ΧΚ
ΕΣ
ΣΠ
ΜV